

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Število članov J. S. K. Jednote že presega 21.000. Ali jih bo konči tega leta 22.000? Bo, če hočemo!

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 24 — ŠTEV. 24

CLEVELAND, O., WEDNESDAY, JUNE 17TH 1931 — SREDA, 17. JUNIJA 1931

VOL. VII. — LETNIK VII.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Glavni tajnik J. S. K. Jednote opozarja tajnike krajevnih društev, da naj bodo ta mesec točni z vposlanjem asesmentov. Pravila namreč določajo pet dolarjev kazni za društva, ki v juniju ali decembru ne pošljajo asesmentov tako zgodaj, da bi došpeli v glavnini urad do zadnjega dne v mesecu.

Društvo št. 71 J. S. K. Jednote v Clevelandu vabi člane in druge rojake na obilen poset piknika, ki ga priredi v nedeljo 21. junija na Goriskovi farmi.

V Detroitu, Mich., priredi v nedeljo 21. junija piknik društva Triglav, št. 144 J. S. K. Jednote. Piknik se bo vršil na znani Travnikarjevi farmi.

Piknik Zveze društev J. S. K. Jednote v Pensylvaniji, ki se je vršil v nedeljo 14. junija v bližini naselbine Center, Pa., je bil prav dobro obiskan. Zabava je bila vsestranska in splošno razpoloženje, kar najboljše do poznih popoldanskih ur, ko je ploha deloma razpršila posetnike.

O slovenski književnosti in kulturi se bodo prihodnji semestri vršila predavanja na slovenski Columbia univerzi v New Yorku. Za prihodnje leto bo vrsiljala univerza uvedla reden Colonia za jugoslovansko literaturo, v katerem bo zapovedan tudi tečaj slovenske književnosti in kulture. Predaval bo Mr. Andrew Kobal, ki je prvotno študiral na chicagski univerzi, zdaj pa nadaljuje svoje študije na Columbia univerzi v New Yorku.

Na višjih šolah v Clevelandu je ta mesec graduiralo blizu 100 slovenskih fantov in deklet, mnogi med njimi z odliko. Tu je višjih šol v drugih večjih slovenskih naselbinah je graduiralo mnogo naše mladine, tako v Lorainu, Ohio, sedem dijakov v dijakinji, v Chisholmu, Minn., 27, v Ely, Minn., 47. Med temi zadnjimi imenovanimi je tudi Miss Frances Korent, ki je že večkrat kaj napisala za Novo Dobo. Sploh je med graduantami v raznih naselbinah mnogo mladih članov J. S. K. Jednote. Iskrene čestitke vsem in mnogim uspehom v življenju!

Pryenstvo v igranju "mables" je med mnogoštevilnimi tekmovalci iz raznih šol severne Ohio odnesel sinko slovenske družine iz Clevelandu, Edward Kovač. S to zmago si je zagotovil prostoto potovanje v Ocean City, N. J., kjer se bo vršila tekmo za vsenarodno zmago.

Drugim tenorjem posebnega zabora poletne opere, ki nastopi v mestnem stadionu v Clevelandu pod avspicijo lista "Press," je bil izbran znan slovenski pevec, Mr. Louis Belle, član samostojnega pevskega zabora "Zarja."

Sokolski zlet treh slovenskih sokolskih skupin v Clevelandu, ki se je vršil v nedeljo 14. junija v Euclid, O., je bil vsestransko uspešen, tako glede telovadnih nastopov, kot glede številnega poseta od strani občinstva in prijetne zabave.

Tridesetletnico poroke je dne 10. junija obhajal v Clevelandu Mr. Primož Kogoj s svojo soprono (Dalej na 2. strani).

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

NEMIRI so izbruhnili dne 11. junija pri New Lafferty pre-mogovniku blizu St. Clairsville, Ohio. Kakih 700 štrajkarjev je skušalo priti do rova, v katerem je delalo kakšnih 300 mož, ki se niso hoteli odzvati štrajku, kar pa so preprečili oboroženi deputiji. Pri tej priliki je bilo 11 štrajkarjev arreтирanih in odpeljanih v okrajno jebo v St. Clairsville. Štrajkarji so hoteli nato naskočiti ječo in osvoboditi zaprte tovaršje. Serif in deputiji pa so to preprečili s pomočjo bomb, katerih plini povzročajo solzenje. Štrajk, katerega vodi nova National Miners Union, nasproti-ja United Mine Workers Unije, se širi. Baje je v državah Ohio, Pennsylvania in West Virginia že 35,000 mož na štrajku.

SEDEM večjih bank v Clevelandu, O., je podalo izjavo, da bo obrestna mera hranilnih vlog s 1. julijem znižana od 3½% na 3%. To je drugo znižanje od 1. januarja t. l. Pred tem datumom je bila obrestna mera na clevelandskih bankah 4 procente.

IZ DRŽAVNE univerze v Ohio je bil nedavno odslovjen profesor H. A. Miller, odličen šolnik in znanstvenik, ker je bil baje preveč liberalnih nazrov. To je vzdignilo vihar protestov nele v državi Ohio, ampak tudi med profesorskim zborom drugih univerz. Proteste so posale take slovečne univerze kot so Columbia in Yale. V enem teh protestov se poudarja, da će univerza države Ohio ne popravi křivice storjene profesorju Millerju, se je ne bo moglo več smatrati za pravosten učni zavod.

V EVROPI se mnogo debatira o znižanju ali črtanju vojnih dolgov. Iz Washingtona istočasno prihajojo neoficijni glasovi, da bi bila Amerika morada voljna znižati ali sploh odpustiti evropskim državam vojne dolgove, če bi se te obvezale radikalno zmanjšati oboroženo silo.

V SKUPINI županov ameriških mest, ki potuje po Franciji, se nahaja tudi John C. Porter, župan mesta Los Angeles. Ta se je žalostno proslavil s tem, da je demonstrativno zapustil neki banket, na katerem se je s šampanjem napilo predsedniku Francije in predsedniku Zedinjenih držav. S tem se je Porter seveda prikupil ameriškim suhačem, medtem ko je vzbudil le pomilovalni nasmej med pametnimi ljudmi Francije in Amerike.

Iz Los Angelesa pa zdaj prihaja poročilo, da bo Porterju delala mnogo preglavice baš voda mestnega vodovoda. Porter je kot župan protreziral privatne družbe na škodo mestne elektrarne v vodovodu. To mu bo v bodoče onemogočeno, ker so volilci baš zdaj izvolili nov mestni zastop, kjer bodo imeli na-spravni privatnih družb dvetretjinsko večino. Župan, ki se je branil francoskega šampanca, bo zdaj rad pil vodo iz mestnega vodovoda v Los Angelesu.

GOVERNER države Oklahoma, W. H. Murray, znan tudi pod imenom "Alfalfa Bill," je že začel uresničevati svoje kampanjske obljube za znižanje cen javnih naprav. Prva njegova (Dalej na 2. strani).

KRIZA AMERIŠKEGA POLJEDELSTVA

Podatki zadnjega ljudskega štetja izkazujejo, da niti v enem mestu čez 50,000 prebivalcev—po do sedaj izdelanih podatkih—ni toliko otrok pod enim letom, ali celo pod petim letom starosti, za vsakih 1,000 žensk v starosti od 15 do 45 let, da bi se vzdrževalo isto število prebivalstva. Ako se število rojstev v prihodnjih letih ne poveča oziroma ako ne bo več priseljenec, prebivalstvo Zedinjenih držav ostane približno isto in za trideset let bo začelo padati.

Upadanje rojstev je zlasti opažati od svetovne vojne naprej. Prebivalstvo Zedinjenih držav se še vedno povečava za približno 1½ odstotka na leto, ali ker število detet ne odvaga osonih v starejših letih, bo porastek prebivalstva končan za kakih trideset let, ko bo v Zedinjenih državah kakih 170 milijonov duš. Tako za tem bo—kakor sedaj znaki kažejo—število prebivalcev začelo padati, razen akot se razmerno število rojstev med tem poveča ali se ne uvede bolj liberalni prilegleni zakoni. Leta 1929 je bilo 80,000 manj novorojenčkov kot leta 1928, in leta 1928 približno 60,000 manj kot leta 1927. Isto upadanje rojstev je opažati toliko v mestih kakor na deželi, dasi tukaj ne v toliki meri, ali vendarle zadosti, da je prorokovali manj farmerskega prebivalstva.

Pod temi okolišinami ne more ameriški farmeri pričakovati, da se bo domača potreba poljedelskih pridelkov povečala za več kot 25 do 30 odstotkov in da pride do tega porastka treba trideset let.

Spremenjene navade v prehrani prebivalstva je druga važna okoliščina z ozirom na uživanje poljedelskih produktov. Glavna spremembva v dijeti ameriškega ljudstva od svetovne vojne naprej je izrecno upadanje v rabi kruha, koruzne moke in drugih živilnih jedi in večja konsumpcija mleka, mesa, sladkorja, svežih zelenjav in sadja.

Tekom petih predvojnih let—1909 do 1913—je vsak prebivalec povprečno vporabil za človeško hrano vsega skupaj 340 funтов pšenice, koruze, ovsa, rži, ajde in ječema, dočim temokrat zadnjih petih let jih je vporabil le 240 funtów na leto. To pomenja upadek 30 odstotkov. Na drugi strani povprečni Amerikanec dandanes vporablja 30 odstotkov več mleka in mlečnih produktov, 15 odstotkov več svinjine, ali manj repe in masla. On je tudi več zelenjave in nekaj več sadja. Naravno je, da gospodarska kriza je imela za posledico manjšo konsumpcijo mnogih jedil.

Take spremembne v prehrani imajo seveda velik vpliv na poljedelski položaj. To je razvidno iz dejstva, da je sedaj treba dveh akrov obdelane zemlje in mnogo paše za prehranjevanje povprečnega Amerikanca, ali sicer privatnih družb dvetretjinsko večino. Župan, ki se je branil francoskega šampanca, bo zdaj rad pil vodo iz mestnega vodovoda v Los Angelesu.

GOVERNER države Oklahoma, W. H. Murray, znan tudi pod imenom "Alfalfa Bill," je že začel uresničevati svoje kampanjske obljube za znižanje cen javnih naprav. Prva njegova (Dalej na 2. strani).

ZADNJI SVOJEGA RODU

Beli človek je že spravil mariskatero živalsko vrsto s površja zemlje, posebno odkar se je navadil rabiti puško. Znano je, da je le malo manjkalo, da ni bil docela iztrebljen ponosni gospodar ameriških preriij, ameriški bivol. Le nekaj teh živali je bilo še ohranilo na zapanu, in pod protekcijo so se v nekaj desetletjih tako pomnožile, da je zdaj zasigurana ohranitev le te vrste divjega goveda. Vsi vemo, da so čebele koristne žuželke, in naravoslovne žuželke in drugimi mrčesi imačlovek mnogo pravih prijateljev. Vsi vemo, da so čebele koristne žuželke, in drugimi mrčesi imačlovek mnogo pravih prijateljev.

Tudi nekatere druge zanimive vrste živali so se ohranile do današnjih dni, ker so se državne vlade, razne organizacije in posamezniki pravočasno zavzemane. Bobri in divji purani so bili na ta način komaj rešeni iztrebljenja.

Slabšo srečo so imeli neke vrste divje kokoši, ki so v velikih jatah živele po vsem ameriškem atlantskem obrežju od države Maine do Virginije. Te ptice, imenovane "heath hens," so bile na pogled in po velikosti precej podobne prerijskim kokošim (prairie chickens) zapadne. Bobri in divji purani so bili na ta način komaj rešeni iztrebljenja.

Slabšo srečo so imeli neke vrste divje kokoši, ki so v velikih jatah živele po vsem ameriškem atlantskem obrežju od države Maine do Virginije. Te ptice, imenovane "heath hens," so bile na pogled in po velikosti precej podobne prerijskim kokošim (prairie chickens) zapadne. Bobri in divji purani so bili na ta način komaj rešeni iztrebljenja.

Ze za časa ameriške državljanske vojne so bile te kokoške večinoma pregnane s celine in jih je bilo najti le še na otokih nekoliščih oddaljenih od obrežja.

Pa tudi na te otroke so jim sledili "sportniki" s svojimi smrtonosnimi puškami. Leta 1925 so prijatelji ptic na konferenci razpravljalni o protekciji teh kokoši, toda, zdi se, da je bilo že prepozno. Danes živi na otoku Martha's Vineyard ob obrežju države Massachusetts zadnjih potomcev te ptice vrste, en sam osameli petelin. Domacini, kakor tudi zvezni biologisti so mu zadnjih par let zmanjšali točko na kokošu, ki je mož zanesel tja to kaktusovo vrsto, ki naj bi v slučaju hude suše služila za krmo živini in ovcam. Kaktus prenese namreč tudi največjo sušo.

Leta 1870 je neki angleški

zdravnik prinesel v Avstralijo

neke vrste ameriški kaktusi,

imenovani "prickly pear." Ker

je v Avstraliji klima v sploš-

nem zelo suha in ker je živinoreja in cvičereja tam velike važnosti, je mož zanesel tja to kaktusovo vrsto, ki naj bi v slučaju hude suše služila za krmo živini in ovcam. Kaktus prenese namreč tudi največjo sušo.

Dobromisleči zdravnik pa je

napravil veliko napako. "Prickly pear" je tako bodeča rastlina, da je neprorabljiva za krmo živini in ovcam. Kaktus prenese namreč tudi največjo sušo.

Dobromisleči zdravnik pa je

napravil veliko napako. "Prickly

pear" je tako bodeča rastlina,

da je neprorabljiva za krmo živini in ovcam. Kaktus prenese namreč tudi največjo sušo.

Ko so avstralski rancherji

opazili strahotno širjenje tega

bodečega kaktusa, so poskusili

z uničevanjem, toda, noben poskus ni bil uspešen. Najbolj uspešno je že bilo uničevanje s kemikalijami, toda, to se je izkazalo predrago.

Posebna, od vladne podpirana

komisija je nato poskusila z

mrčesi. Po večletnih posku-

njih je našla pravo vrsto, namreč neko gosenico, importirano

iz ameriške republike Uruguay,

ki se pase izključno na kaktusu.

Iz prvih importiranih 2,500 jaj-

čec, jih je bilo v nekaj letih že

500 milijonov, katere so razde-

lili po goščavah nepremagljive-

ga kaktusa. Dosedanji uspehi

so bili čudoviti. Gosenice raz-

jedajo notranjost kaktusa, po-

vzrok, da se v zemlji nekaj

členke v dobro meje

tudi korenine, da se v nekaj

tednih posušje ogromni kompleksi

tega bodečega grmovja. Metulji

so bili čudoviti. Gosenice raz-

jedajo notranjost kaktusa, po-

vzrok, da se v nekaj tednih

posušje ogromni kompleksi

tega bodečega grmovja. Metulji

so bili čudoviti

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VII.

833

NO. 24

Poštenost v vseh ozirih

Naš narod ima mnogo dobrih lastnosti, a ena najlepših med njimi je gotovo poštenost. Dobijo se sicer med nami tudi nepoštenjaki, goljufi in celo tatovi, toda ti so redke izjeme. V splošnem pa lahko trdimo, da ga ni naroda pod solnecem, ki bi bil v svojem jedru, v masi, bolj pošten, kot je slovenski.

V naši rodni domovini je veljal goljuf in tat za nekak izmeček človeštva. Tolerirali smo pijance, prepirljivce, skopuhe, babjeke, lenuhe, pretepače in z drugimi nelepimi lastnostmi obdarovane rojake, četudi jih nismo baš spoštovali, toda goljufe in tatove smo prezirali in sovražili. Čuta za poštenost smo se takorečo nasrkalji že z materinim mlekom, in vsa poznejsja vzgoja, manjkljiva kakor je sicer morda bila, nas je navajala k poštenosti. Majhen narod smo bili med evropskimi in svetovnimi narodi, toda ta nedostatek so v obili meri odtehtale naše dobre lastnosti, posebno naša poštenost.

Slišimo sicer včasi, da so se ti nazori tudi med Slovenci v starem kraju med vojno in po vojni obrnili nekoliko na slabše, toda koliko je na tem resnice, mi, ki tu živimo, ne moremo soditi. Pisec teh vrstic pa se spominja, da je čital pred par leti poročilo odličnega ameriškega časniškega poročevalca v velikem ameriškem dnevniku, ki je vsebovalo lep kompliment za slovensko poštenost. Dotični časniški poročevalci je potoval po Jugoslaviji ter se je zadržal dalje časa tudi v Zagrebu in Beogradu. V zvezi s tem je poročal, da so strežniki in služkinje v boljših hotelih in sličnih institucijah, kakor tudi pri bogatejših družinah, največ Slovenci; to pa iz vzroka, ker so pošteni, pridni in snažni. Popolen tujec nam je dal v treh besedah tako pričanje, da bi bil lahko nanj ponosen vsak narod.

Slovenci smo tudi v to deželo prinesli in si ohranili dobre slovenske lastnosti: pridnost, varčnost, snažnost, gostoljubnost in poštenost. Pisec teh vrstic, ki je imel pred leti srečo, da je obiskal mnogo slovenskih naselbin širok te deželi in da je prišel v osebne stike s tisočerimi ameriškimi Slovenci, more iz lastnih izkušenj potrditi, da so omenjene dobre slovenske lastnosti ostale žive med nami tudi v tuji deželi. Izjeme v nasprotnem smislu so tako redke, da le potrjujejo splošno pravilo. To je vzrok, da Američani in drugorodci cenijo in spoštujejo naše ljudi, kjer jih imajo priliko pobliže spoznati.

Vsi, ki dobro in pošteno mislimo, nedvomno želimo, da se te dobre lastnosti ameriških Slovencev ohranijo in prenesejo tudi na našo tu rojeno mladino. Nobenega boljšega prispevka ne moremo dati naši novi domovini in človeštvo v splošnem.

Predvsem čislajmo poštenost in jo skušajmo izvajati v vseh ozirih in slučajih. Kdor je sam pošten, kdor ljubi poštenost, tudi ne bo nikdar dajal potuhe nepoštenjakom, goljufom in tatovom. Kdor krade in goljufa, ne zašluži nikake protekcije; naj ga doseže roka pravice.

Tatvina in goljufija je tudi, če kdo izkorističa bolniški sklad podporne organizacije, če vleče podporo, dasi v resnici ni bolan. Tudi pri naši J. S. K. Jednoti, kot pri drugih sličnih organizacijah, imamo nekaj simulantov, ki izkorističajo bolniško blagajno. Kdo so in kje so, to najlaže pronađejo člani krajevnih društav sami. V glavnem uradu ne poznamo ljudi in razmeri v posameznih naselbinah, ampak se morajo zanesti na poročila, ki jih dobijo od krajevnih društav. Nedavno je poročal glavni tajnik, da se zadne čase izplačuje nenačadno veliko bolniških podpor, dasi v deželi nikake epidemije in sploh nikakega vidnega vzroka, zakaj bi bilo več članov bolnih kot običajno. To daje misliti, da se nekateri nepošteni člani, ki nimajo dela, "upilijo" bolnim, da vlečejo podporo. Naša J. S. K. Jednota ni zato tukaj, da bi plačevala podporo brezposelnim, pač pa, da plačuje podporo tistim članom, ki so res bolni, ker v to vrsto plačujejo člani asesment.

Bratje in sestre, ogromna večina vas je poštenih, zato nikar ne dajajte potuhe nepoštenjakom-simulantom. Kdor je v resnici bolan, naj se mu odobri podpora, saj zato plačuje asesment. Kjer pa se pojavi sum, da član simulira, naj se zadeva preišče in naj se odkloni podpora tistim, ki niso upravičeni do nje. Nikakor ne bi bilo pošteno in pravično, da peščica simulantov izkorističa bolniško blagajno, ki je last vseh članov.

Pomnite, bratje in sestre, da če se bolniški sklad izčrpa, mora glavni urad razpisati izredni asesment, katerega bomo morali plačati vsi, ne samo simulant. Veliko vas je, ki ste brezposelní ali le deloma zaposleni in zato že redne asesmente težko plačujete. Kaj bo, če pride še naklada? Kriv je ne bo glavni urad, ampak simulant in pa tisti sicer pošteni člani, ki izkorističajo jednotine blagajne ne preprecijo, dasi bi morda lahko, če bi se pobrigali. Blagajna J. S. K. Jednote je nas vseh, zato je pa tudi nas vseh dolžnost, da jo čuvamo!

POZOR!

Pravila določajo, da so društva podvržena kazni v znesku \$5.00, ako ne pošlojejo v mesecu juniju pravočasno asesmenta na glavnem uradu. Asesment ima biti v glavnem uradu do 30. junija.

Z bratskim pozdravom,
Joseph Pishler,
glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)
dan bo zaželen, ko mož bo pesnik cel . . . .

V starokrajskih listih sem čital, da so se neki romarji iz Gorjanske podali na božjo pot k Sveti Emi na Koroško, ki se nahaja v Avstriji. Preko meje v Jugoslavijo so se vrnili v procesiji, noseči soho matere božje in pevajoči litanije. Baje so posebno navdušeno poudarjali naziv "Posoda vse sladkosti." Jugoslavanski financirji pa menjajo ločiti pravo pobožnost od fingiranje, zato so uradno preiskali vso prtljago romarjev in tudi soho matere božje. Soha je bila votla in natlačeno pólna saharina. Saharin, kot znano, je mnogo slajši od sladkorja in je na istega naložena visoka carina. Pa pravijo, da so ameriški tihotapei prefrigani in brezbojni!

Farmerji v državi Ohio in tudi drugod so se že od lani pritoževali zaradi suše, češ, da niti jesen niti zima ni dala toliko močne, da bi se napolnili njihovi vodenjaki. Deževnim bogovom je bilo končno teh pritoženj preveč, pa so poslali na pomlad toliko dežja, da so polni vode ne samo farmerski vodenjaki, ampak tudi njihove kleti.

Vsem pa ne morejo ustreči bogovi. Zdaj se pritožujejo piknikarji, sladoledarji in prodajalci slamnikov. Tudi moj priatelj Cahej se mi je pritožil, da je bila letošnja pomlad vse dozdaj premokra in prehladna, zato da se je to pomlad zaljubil samo trikrat, enkrat kar tako, dvakrat pa zares. Po njegovem mnenju to niti od daleč ne doseže pomladne ljubav ne solventnosti.

K sklepui bi vas lepo pozdravil čez hribe in doline, toda zdi se mi, da moji pozdravi v razkošnem juniju ne pomenijo niti toliko kot mehurčki milnice.

Pozdravi naj vas torej mesto mene cvetje jazmina, akacij, vinske trte, bezga in posebno žarnih junijskih vrtnic, za katerih imajo priliko pobliže spoznati.

"Veter zaveje—roža se zgane, komaj zave se, nema ostane;

ali za hribom sivka čebela že je peroti pojoče razpela: "Kakšna kraljica prišla je na svet,

da je ves zrak sam med?"

P. S.—Priatelje v zapadni Pensylvaniji prosim nekoliko potropljenja, da pridem k sapi. Predno bodo črešnje in hruske zrele, pride na vrsto tudi Potočnikova farma. A. J. T.

KRIZA AMERIŠKEGA POLJEDELSTVA

(Nadaljevanje s prve strani)
tov, te položaj izvoza. Večina izvoza ameriških poljedelskih pridelkov gre v Evropo. V severni Evropi pa število rojstev pada ravno tako hitro kot v Zvezdinih državah. Od Švedske do Švice in Škotske manj deklic se rodi kot bi bilo potrebno, da se nadomestujejo materje sedne dobe. Na Angleškem in v Nemčiji je razmerje rojstev še manjše kot na Francoskem, kjer število prebivalstva je ostalo približno isto tekom zadnjih 60 let le s pomočjo prisejencev, zlasti iz Italije.

Izvoz farmskih pridelkov iz Zvezdinih držav je že sedaj na najnižji točki tekom zadnjih 30 let in s takim izgledom glede prebivalstva in carinskih zaprek je narašča na skorajšnje povečanje ameriškega izvoza le malo vtemeljena. Zdi se, da

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

zmaga je bila dosegena te dni, ko je prisilil Oklahoma Natural Gas korporacijo, da je znižala cene plina. Konzumentom bo to znižanje cen prihranilo na leto en milijon dolarjev. Gouverner obljublja zdaj, da bo pristrelj ušesa telefonski družbi in družbi, ki proizvaja električno silo.

ZVEZNA VLADA je pretečen teden formalno obtožila znanega chicaškega raketa in Al Caponija in 68 njegovih pomočnikov kršenja prohibicijev postave. Caponi je bil že pred tem obtožen, da se je izognil plačanja dohodninskega davka, in je bil za to postavljen pod \$50,000 varščine. Sodi se, da bo Stric Sam, ki je dolgo zbiral potreben material, zdaj zdobil raketarsko organizacijo v Chicagu, kateri je Al Capone načeloval.

PAROBRODNE DRUŽBE: Cunard, White Star, North German Lloyd in United States so naznani, da bodo tekem tega poletja in jeseni ukinile približno 40 plovov preko Atlantika. Tudi French Line, Canadian Pacific bodo ukinile gotovo številno nameravanih plovov. Vzrok tem ukinitvam je splošna depresija.

IZ KITAJSKE zopet prihajojo poročila, da se bo ponovno vnela krvava državljanska vojna v južnih provincah dežele.

FRANCOSKI izletniški parnik St. Philbert se je proti včeretu 14. junija potopil par milij od obrežja pri mestu St. Nazaire, Francija. Pri tej pritoži je izgubilo življenje okrog 400 oseb, ki večinoma pripadajo družinam francoskih delavcev, ki ga je mučila več let. Zadnja leta je služboval v Ljubljani.

Nedavno je v splošni bolnični v Ljubljani preminil poštni kontrolor g. Valentijn Koman. Služboval je dolga leta v Bosni, kjer si je nakopal zavratno bolezzen, ki ga je mučila več let. Zadnja leta je služboval v Ljubljani. Za svojo vestno službo je bil včekrat odlikovan. Bil je poštena, blaga duša in četudi bolehen, je bil vedno vesel in dobré volje in zato priljubljen povsod, kjer so ga poznali. Zavpušča ženo in tri otroke. S pokojnikom je izgubila naša popularna pisateljica Manica ljubljenega brata.

Beograjski krojači so te dni izdali svojo "črno knjigo," v kateri so zapisani vsi oni, kateri so šli krojači kedaj na limanice. V knjigi so ti tiči razdeljeni v tri skupine, in sicer v slabe plačnike, v nadležnike in v pustolovce. Glede nadležnikov so krojači izjavili, da so to vsi oni, ki nimajo svojih živev v redu in bi bolje storili, da gre do sanatorij, kakor da s svojimi muhami trapijo krojača. Taki si puste n. pr. v petek hlače podaljšati, v soboto pa pridejo zopet s hlačami k krojaču, če da so predložili pritožbo vodniku, da se je potopil v eni minut. Izmed vseh ljudi na parniku je bilo rešenih le sedem oseb.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENESKE VESTI

(Nadaljevanje iz 1. strani)

go Mary. Mr. Kogoj je med rojaki dobro poznan kot glavni tajnik S. D. Zveze in navdušen pevec.

Slovensko in hrvatsko pesem je na mednarodni tekmi petja in plesa v San Franciscu dne 4. maja krasno interpretirala Miss Annie Fabjan. Ko je mestna godba zaigrala "Hej Slovani" in je Miss Fabjanova stopila na oder v slovenski narodni nošti, je bila živahn pozdravljenja, toda ne doseže pomeadne ljubav ne solventnosti.

Preminili so v Clevelandu: Frank Škulca, star 58 let, doma od Novega mesta; tukaj zapušča soproga, sina, dve hčeri in brata. — Frank Truden, doma iz Loža; tu zapušča sina, v starem kraju pa ženo, sina in hčer.

— Frank Zupančič, star 46 let, doma iz Št. Vida pri Stični; tu zapušča ženo, štiri pastorce in tri bratre, v starem kraju pa bračna in sestra. — Jennie Gornik, članica društva št. 103 JSKJ. — V Dobovcu pri Trbovljah v Jugoslaviji, kjer se je nahajala na večmesečnem obisku, je umrla Rozalija Novak, članica društva št. 77 JSKJ in soproga sobrata Johna Novaka, tajnika omenjenega društva v Greensburgu, Pa.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s prve strani)

maja 1841 v šentruperski fari na Dolenjskem, zadnja leta pa živi v pokolu v Ljubljani, in sicer na gradu. Kot uradnik je bil povsod priljubljen in ima križem po Sloveniji raztresene priatelje, le da so njegovi poslužbenci skoro vsi pomrli. Perjetelj je kljub tako visoki starosti še vedno trden in je pred leti prestal celo eno najtežjih operacij. Ima svež spomin in rad pove kako mično iz svojih doživljajev. S svojo ženo Ano praznuje letos 26. junija diamantno poroko.

Berlinska "Vossische Zeitung" poroča iz Milana, da se v južnem delu Istre v zadnjih dneh na veliko vrši preganjanje jugoslovanskega prebivalstva. Oddelki milice iz Trsta in Pulja pod poveljstvom fašističnega generala Diamantija hodijo od selo do selo in vrše aretacije na veliko. Službeno se poroča, da gre za aretacije v zvezi z nedavnim napadom na dva fašista. Dosedal je bilo aretiranih več stotij ljudi. Vse aretirane so odvedene deloma v Pulj, deloma pa v tržaške zapore.

Berlinska "Vossische Zeitung"

poroča iz Milana, da se v južnem delu Istre v zadnjih dneh na veliko vrši preganjanje jugoslovanskega prebivalstva.

Dopolnil je Rudolf Perdan, 933 E. 185th St., Cleveland, O.

1. nadzornik: JOHN MOVERN, 412-12th Ave. E., Duluth, Minn.

2. nadzornik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O.

3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.

4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

5. nadzornik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

BE ON GUARD CONSTANTLY

Special assessments in addition to the regular assessments have not been imposed, as yet, upon members insured for sick benefits. The reserve fund has withstood a mighty onslaught recently by an abnormal number reporting sick and eligible for compensation. Abnormal in the sense that a surprising number of members took sick suddenly that might possibly be traced to the unemployment crisis prevalent throughout the country. It is sincerely hoped that this state of condition will cease soon and that members will take it upon themselves to closely supervise any epidemic of sickness.

In last week's editorial mention was made of the important task facing a sick committee of a lodge at all times. They perform a highly important duty for their brother and sister members, in executing close supervision of the sick list and make doubly sure that "it is really so." Insurance companies employ high-salaried medical men to perform this task, which in many instances is executed with such irritation to the insured that a number drop their policies once they recover. Our Union does not employ such methods. And why? Because the South Slavonic Catholic Union is for the members, with the members, and by the members. The entire membership is its directing head, no special dividends are declared, no profits divided—in fact all the lodge dues collected monthly are put into various reserve funds.

The lodge sick committee takes the place of supervision of medical men employed by the insurance companies. This added expense is saved by members, and as a result sick benefits are being obtained by members at almost unbelievably low rates. But it depends upon the sick committee, to a great extent, just how this plan will continue to succeed in the future. It should always be kept in mind that the entire membership suffers from lax supervision of the sick list, because once the reserve fund reaches a certain level a special assessment must be imposed, as provided by our By-Laws and Constitution.

Our South Slavonic Catholic Union must be kept intact at all times and free from any possible corruption. The members should take enough pride in the scope of its work to preserve its standing in various communities. Even in the face of a crisis. Our fraternal benefit Union is dependent upon only one thing for its continued success, and that is the interest taken and maintained by its members. The present unemployment situation is not going to last forever, however painful it might be at the present time.

Our grand Union has been in existence thirty-three years, approximately. During this time it has been growing constantly in membership and reserve funds. It has passed through other crises similar to the present one, and will pass through the present business depression. But the casualties must be kept to a minimum. The various reserve funds must not be drained to almost complete exhaustion that would make it so hard for members to build up in the future. Moderation is the keyword of more than one success. Fraternal benefit organizations are no exceptions.

Sick committees of all lodges, execute your special duties with the closest scrutiny!

Interested in the Team? Hard Times Revive Destructive Criticism

Players on St. George Combine Want More Lodge Backers

Reading, Pa.—St. George's Lodger-No. 61, SSCU, baseball team won three games and since the season has record of each game is

G. W. W., ages 13, Northside 6.

6:30 p. m., 2, Tully A. C. 7.

ages 12, Glenridge 15.

ages 3, Gibraltar 6.

ages 0, Southend 19.

Tramp., ages 11, Oley St. Mill 21.

St. Georges 10, Oley St. Mill 21.

St. Georges 13, Oley St. Mill 20.

Players 17, Catholic Lts 3.

Players on the team are dis-

appointed because members of

the lodge do not patronize the

team. Only a few come to see

the entire lodge interested

in the baseball and come out to see

the team in action. Players

have more confidence when

they know someone is pulling

for them. The team cannot win

without your support.

John P. Stubler.

Inter-Lodge League Schedule

of Cleveland, O.

Sunday, June 21

Betsy Ross vs. Orcis, at Gordon Park,

Monday, June 22

Boasters, at White City,

Tuesday, June 23

Boasters, at White City,

Wednesday, June 24

Boasters, at White City,

Thursday, June 25

Boasters, at White City,

Friday, June 26

Boasters, at White City,

Saturday, June 27

Boasters, at White City,

Sunday, June 28

Boasters, at White City,

Monday, June 29

Boasters, at White City,

Tuesday, June 30

Boasters, at White City,

Wednesday, June 31

Boasters, at White City,

Thursday, July 1

Boasters, at White City,

Friday, July 2

Boasters, at White City,

Saturday, July 3

Boasters, at White City,

Sunday, July 4

Boasters, at White City,

Monday, July 5

Boasters, at White City,

Tuesday, July 6

Boasters, at White City,

Wednesday, July 7

Boasters, at White City,

Thursday, July 8

Boasters, at White City,

Friday, July 9

Boasters, at White City,

Saturday, July 10

Boasters, at White City,

Sunday, July 11

Boasters, at White City,

Monday, July 12

Boasters, at White City,

Tuesday, July 13

Boasters, at White City,

Wednesday, July 14

Boasters, at White City,

Thursday, July 15

Boasters, at White City,

Friday, July 16

Boasters, at White City,

Saturday, July 17

Boasters, at White City,

Sunday, July 18

Boasters, at White City,

Monday, July 19

Boasters, at White City,

Tuesday, July 20

Boasters, at White City,

Wednesday, July 21

Boasters, at White City,

Thursday, July 22

Boasters, at White City,

Friday, July 23

Boasters, at White City,

Saturday, July 24

Boasters, at White City,

Sunday, July 25

Boasters, at White City,

Monday, July 26

Boasters, at White City,

Tuesday, July 27

Boasters, at White City,

Wednesday, July 28

Boasters, at White City,

Thursday, July 29

Boasters, at White City,

Friday, July 30

Boasters, at White City,

Saturday, July 31

Boasters, at White City,

Sunday, August 1

Boasters, at White City,

Monday, August 2

Boasters, at White City,

Tuesday, August 3

Boasters, at White City,

Wednesday, August 4

Boasters, at White City,

Thursday, August 5

Boasters, at White City,

Friday, August 6

Boasters, at White City,

Saturday, August 7

Boasters, at White City,

Sunday, August 8

Boasters, at White City,

Monday, August 9

Boasters, at White City,

Tuesday, August 10

Boasters, at White City,

Wednesday, August 11

Boasters, at White City,

Thursday, August 12

Boasters, at White City,

Friday, August 13

Boasters, at White City,

Saturday, August 14

Boasters, at White City,

Sunday, August 15

Boasters, at White City,

Monday, August 16

Boasters, at White City,

Tuesday, August 17

Boasters, at White City,

Wednesday, August 18

Boasters, at White City,

Thursday, August 19

Boasters, at White City,

Friday, August 20

Boasters, at White City,

Saturday, August 21

Boasters, at White City,

Sunday, August 22

Boasters, at White City,

Monday, August 23

Boasters, at White City,

Tuesday, August 24

Boasters, at White City,

Wednesday, August 25

Boasters, at White City,

Thursday, August 26

Boasters, at White City,

WHAT IS GENIUS?

Everyone gives me credit for some genius. All the genius I have lies in this: When I have a subject in hand, I study it profoundly. Day and night it is before me. My mind becomes pervaded with it. Then the effort which I have made, it is what people are pleased to call the fruit of genius. Friends, it is not genius, but the fruit of labor and thought.

There are times that something which could be of practical use flashes across your mind; when you get this flash, study it, toss it over and over, piece it together and, presto! you probably have a thought that would prove to be of value to the lodge and the SSCU. It takes effort and patience, but don't give up; study the subject, for my own outline and then study it more thoroughly. One thing is true, you nor I can sit down at any time and write an article or prepare a speech; it takes time and effort. Sometimes it may take you a week to complete an article, and when completed, you have something to show for the effort and patience you have taken in putting the thought over. Don't give up if you don't succeed when a thought flashes into your mind; keep on the subject and say to yourself, "I'll put it over if it takes me a lifetime." We all have the ability to do things if we buckle down to them in the proper way. It does not take one with an education to put things over; you can do it the same as the fellow with an education that circles the globe.

Get down to business and show the other fellow that you are just as good as he is and perhaps even better. You have only the following to remember: When a thought comes to you, study it; outline it to a "T"; then piece it together and then you've put it over. I can do it, so can you. You're no better than I, you may be rich and I may be poor, but we both have the same ability to do things, if we put our effort and patience together.

"Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

EDITOR'S NOTE: Brother Frank "Lefty" Jaklich is a member of George Washington Lodge, No. 180, SSCU, and is the lodge's publicity agent. His articles have been published often. "What is Genius?" is an answer to the many queries he has received from the many readers of this medium.

THERE IS A REASON

East Palestine, O.—Here and there we hear and read quite a bit about the indifference of the Slovener youth toward the Slovener lodges. Why is this true and who is to blame?

Now, many of us do some fishing and most of us know something about it. We all know that before we can hope to catch any fish we must first bait our hooks. There must be something on them to entice the fish to bite. Unless the above is true they will not be bothered with it.

No lodge can hope to interest its youthful members unless its "hook" is "baited" with something which will at least cause them to stop and "nibble." What is this "something"? It is thought an action from the viewpoint of the young. Give them a definite part in the program of the lodge. Speak their language, for they understand only one—the language of youth.

They'll "bite"—if the "bait" is attractive.

**Joe Gelicic,
No. 41 SSCU.**

HOW ABOUT GOLD DIGGERS? Japanese girl, because of their greater lung capacity, are said to make better pearl divers than men. In one day an expert girl has been known to bring up a thousand oysters.

Join the S. S. C. U.

Gulic Beats Holowenko

Cleveland, O.—"Red" Gulic, Booster pitching ace, allowed the Betsy Ross batsmen but five hits and fanned fourteen. Gulic seemed to get more speed and better control on the ball as the game progressed.

Holowenko, Betsy Ross pitching ace, fanned ten Booster batsmen, but couldn't check their hitting, allowing eleven hits. Jack Lickert Jr., son of Umpire Jack Lickert, is now catching for the Betsy Ross; he certainly is something like his dad, as he goes in for every ball and knows his ropes as catcher. Lokar and "Peggy" Yakos, Booster catchers, did well behind the bat. Karish, Koren and "Ham" Laurich starred for the Boosters, and C. Starman and his brother and Prusek for the Betsy Ross. Batteries:

Boosters: Gulic p, Lokar and Yakos c.

Betsy Ross: Holowenko p, J. Lickert c.

R H E
Boosters 102002120-8 11 2
Betsy Ross 000001210-4 5 2
J. Koren, Mgr.,
No. 188 SSCU

G. W.'S WIN EASILY

June 12 the George Washingtons played their postponed game with the Betsy Ross. "Pugs" Opalek was the G. W. hurler, allowing three hits and whiffing fourteen Betsy Ross batsmen. Holowenko was on the mound for the Betsy Ross, but the George Washington bats clicked nicely for fourteen hits, one of these a home run by "Birchy" Kromar with a man on first base. Opalek, pitching his first full game in three or four seasons, showed that he still has some stuff on the ball. Manager "Red" Bizil remained on the sideline, while Kubilus completed the G. W. Battery. Kubilus, Kostelic, Scheller, Kromar and Pagnard were the outstanding figures for the G. W.'s, Molk and B. Jazbec for the Betsy Ross.

R H E
G. W.'s 310030032-12 14 1
Betsy Ross 000003000-3 3 6
"Lefty" Jaklich,
No. 180 SSCU

Creatures of Desire

We have grown wonderfully scientific in sports or by seasons, but beyond that we remain largely the creatures of desire.

What we want and the way we think we can get it still dominates our creeds, philosophies and laws.

That being so, why don't we pay more attention to the study of desire, its causes and consequences? Where does desire originate, especially the kind that develops into mob psychology, destroying empires, sweeping aside civilizations and producing new epochs in human history?

Why were our grandfathers so sure that climbing the "golden stairs" in heaven would compensate for "all the ills that flesh is heir to," while we have come to believe in elevators on earth?

What reconciles 150,000,000 Russians to the idea of going hungry in order to produce a surplus of wheat that can be sold abroad under the market price?

What causes us Americans—the elect of an expert, adding machine age—to suddenly stop in our tracks and wonder where we are headed?

What inspires us to think so largely of roads when it comes to relieving unemployment or of bonds when it comes to raising money? The mighty smoke screen we have raised with our arithmetic, bookkeeping and statistics has served no purpose more definitely than to obscure some of the facts.

Man himself still remains the great mystery.

NEWEST HOSPITAL

The new Lakeside Hospital of Cleveland, O., is the most modern of any hospital built. The hospital, located at Adelbert Rd., has all the conveniences at your service, barber and beauty shops, and even a candy shop. These are only a few of the many attractions which make it appear as if it were a de luxe hotel as well as the latest in medical treatment and laboratory facilities.

The walls of the rooms are finished in soft green and the beds in old ivory. There is a radio in every room and in the amphitheater there are earphones at each seat, enabling the doctor to investigate the patient's ills while transmitting his findings to the student audience without raising his voice.

A library will furnish books, upon request, from the hospital library to the patients. Any book not available in the hospital library will be gotten from the Main Library.

A patient may have a suite of rooms, or, if he prefers a ward he can acquire a healthy sun-tan in the spacious sun room which is on the sixth floor. A call board on every floor will indicate whether a doctor is in or not, and if the name is lighted, he is available.

This lighting system is a help if a doctor is needed in an emergency, then his number on the call board is flashed on.

There is also comfort and enjoyment for the doctors and nurses in the sub-basement, where there are squash and tennis courts.

The kitchen and laundry room are well ventilated, so as to keep them cool in all weather. The potatoes are peeled by a mechanical peeler. Vegetables are steamed in an electric steamer and the dishes washed by electric machines also.

A total of 376 patients may be accommodated in the hospital proper and the adjoining Leonard C. Hanna House of private rooms.

A WONDERFUL DESERT PLANT

One of the curiosities of the vegetable world is the Welwitschia, a plant which grows in the rainies and barren waste northwest of the Cape of Good Hope. Apart from this species no other form of vegetable life can endure the extreme heat and drought of this locality.

The Welwitschia only contrives to exist on account of the thick skin covering its leaves and other peculiarities. Where this plant thrives so terrific is the heat of the sun, and so dewless the nights, that even cacti are not able to live. Yet specimens of the Welwitschia have been found which were more than a hundred years old, according to the layers of growth added to the circumstance.

Strangely enough, although this curious plant increases greatly in size every year, it does not get more than a few inches above the ground. The trunk, which is often as much as 18 feet round, is like a roughly made table and is regularly enlarged by additional rings, the same center. In addition to a pair of thick leathery leaves of a very irregular shape, the layers of growth send out a great number of fruit cones of bright scarlet color. These are as regular in formation as ordinary for cones. The Welwitschia never loses its first pair of leaves which persist throughout the life of the plant.

These increase in size with passage of years and sprawl out on the sand like a lot of pieces of old leather.

What inspires us to think so largely of roads when it comes to relieving unemployment or of bonds when it comes to raising money? The mighty smoke screen we have raised with our arithmetic, bookkeeping and statistics has served no purpose more definitely than to obscure some of the facts.

Man himself still remains the great mystery.

Increase the Membership**NEW MEMBERS**

Did You Know—
That our Union awards two dollars for each new member enrolled in the adult department?

That our Union awards one dollar for each new juvenile member enrolled in the juvenile department?

That this special offer holds good for the year 1931?

That an arbitrary sum of \$2,500 has been set aside for this purpose by the Supreme Executive Committee of our Union?

That many of our English-conducted lodges are conducting a membership campaign?

Is your lodge making any arrangement for contests between members of opposite sex to see who can enroll the largest number of new candidates?

Why not interest your friends into becoming members?

Pens Protest of Jugoslav Groups**Cleveland Publishes Defense League Charges Against Italy**

An appeal to the United States and all other civilized nations and to "the sons of Italy, of the former free and democratic Italy, who have in their hearts the feeling of humanity and love of justice," on behalf of the Slovenes and Croats of northern Italy, was issued yesterday in the form of a "memorandum" by the Jugoslav National Defense.

The memorandum, authorized at a protest meeting of American Jugoslavs at the Slovane National Home here last September, has just been compiled and released by Rudolph Perdan, chairman of the Jugoslav National Defense.

The memorandum cites a number of charges of oppression by Italy, especially Fascist Italy, against the Slovene and Croatian provinces. These charges are:

1—The destruction of the Slovene and Croat provincial and communal autonomy, which Italy explicitly promised to hold in respect.

2—The forced abandonment of 540 Jugoslav schools and the substitution of Italian schools.

3—An attempt to banish the usage of Slovene and Croatian languages in educational institutions, administrations, courts of justice, churches and private institutions; also by forcing the inhabitants to Italianize their names.

4—The destruction of political liberty by the reorganization of the electoral machine.

5—The suppression of the right of association.

6—Rendering the liberty of the press a dead letter.

7—The systematic introduction to the new provinces of a regime of terror and violence.

LONGEST WORD

The longest word in the English language is "antidisestablishmentarianism," with twenty-eight letters, and means "a doctrine of opposition to disestablishment."

Ransom: I wonder if that plain woman over there is really trying to flirt with me?

Handsome: I can easily find out by asking her; she is my wife.

Let others sing of troubadours.

Who gaily smite the lyre,

Give me the man who whistles,

When he starts the furnace fire!

There is nothing women desire more than change, which is probably why so many things in stores are marked down to 99 cents.

When a wife asks you to listen to reason she usually means for you to listen to her.

The pen is mightier than the sword, and the typewriter works even faster than the machine gun.

By the time he discovers she can't cook she finds that the ring isn't paid for.

OIL WELLS

Has it ever occurred to you how dangerous the drilling of an oil well is? As soon as a well comes through the riches it will bring is the first thought, but we must not forget that there also lies danger if the oil becomes uncontrollable.

Not so long ago an oil well southeast of Oklahoma City went wild. Thousands of barrels of oil and cubic feet of gas were escaping, endangering the lives and homes of many people. No meals were cooked or any fires lit, because of the loose gas and drenched lands, until the well was under control.

While the men were trying to prevent fires and explosions a "Christmas tree" was being built that would cap the well. This structure was a heavy 45-foot pipe device.

All planes and passenger trains were stopped and all machines except those which were used to help at the oil field, Red Cross members were at hand to give first aid.

A field caught fire and it was drenched with oil. Firemen and all the field workers began to beat and spade up the soil until it was put out.

It took three days before the pipe was finished. After it was placed on the opening, one by one the valves in the pipe were closed until the oil was under control. If oil wells are not equipped with strong valves before the well comes through it breaks loose and goes wild.

Thousands of barrels escaping into the Canada River caught fire and destroyed two bridges thirty miles from the well.

Another well in California burned for 29 days before it was capped and fire extinguished. A tunnel had to be built 43 feet underground and 15 feet square. The casing was broken and the oil and gas was pumped out. Everything imaginable was pumped into the well to lessen the fire.

FATHER SHOULD BE PAL TO SON

Every boy has a right to his dad. He has a right to know him—to have him for a "pal."

For many times we hand the boy over to his mother and let it go at that. Many fathers wonder why they have not much influence or control over their boys when they get older.

The real reason is that they never took the time and trouble to become real friends with them when they were small. They were either too busy or too tired. A good many thousand boys who have "gone wrong" would have "gone right" if they had had companions in their fathers. And aside from what it does for your boy, the time you give in making friends with him will be one of the best investments of time for yourself you ever made.

LONGEST PLANT

Ransom: I wonder if that plain woman over there is really trying to flirt with me?

Handsome: I can easily find out by asking her; she is my wife.

Let others sing of troubadours.

Who gaily smite the lyre,

Give me the man who whistles,

When he starts the furnace fire!

There is nothing women desire more than change, which is probably why so many things in stores are marked down to 99 cents.

When a wife asks you to listen to reason she usually means for you to listen to her.

The pen is mightier than the sword, and the typewriter works even faster than the machine gun.

By the time he discovers she can't cook she finds that the ring isn't paid for.

Makovic Beats G. W.'s

Cleveland, O.—Tuesday, June 9, Frank Makovic, star hurler for the Pioneers, defeated the George Washingtons (No. 180 SSCU), allowing four scattered hits and whiffing sixteen of the G. W. batsmen. Kubilus started on the mound for the losers, but was unable to check the lucky hitting of the Pioneers. "Pugs" Opalek replaced Kubilus in the fourth inning. Although Opalek pitched a fair game, the George Washington bats could not click to hit Makovic's straight ball. In the fourth inning "Red" Bizil met with an accident and was forced out of the game. Kubilus replaced Bizil and Pagnard went to right short in place of Kubilus. In the eighth inning Pagnard was safe on Spertnak's error; with two men out, Brezovar came to bat and hit a double into left field, scoring Pagnard. Kostelic and Brezovar starred for the George Washingtons and Beljan and Makovic with his pitching for the Pioneers.

Not so long ago an oil well southeast of Oklahoma City went wild. Thousands of barrels of oil and cubic feet of gas were escaping, endangering the lives and homes of many people. No meals were cooked or any fires lit, because of the loose gas and drenched lands, until the well was under control.

While the men were trying to prevent fires and explosions a "Christmas tree" was being built that would cap the well. This structure was a heavy 45-foot pipe device.

All planes and passenger trains were stopped and all machines except those which were used to help at the oil field, Red Cross members were at hand to give first aid.

DOPISI

Pittsburgh, Pa.
KAKO POMAGATI BREZPO-
SELNIM ČLANOM

Brat glavni tajnik je zadnji
članik, ki prihaja dnevno na glavni
urad za podporo iz skladu onemoglih.
Za pomoč ne prosijo samo
taki člani, ki so nad 65 let stari,
ampak tudi taki, ki so pod to
starostjo in tudi društva.

Da je sedajna splošna brezpo-
selnost temu kriva je znano
nam vsem, toda vprašanje je,
kako dolgo bo v stanu vzdržati
vsem onemoglih sklad, ako se
je takim prošnjam vstreže.
Sicer ne vem, koliko denarja je
v tem fondu, sodim pa, da ga ne
more biti nad deset tisoč dolarjev,
mogoče še manj. Da so
člani, ki pošiljajo prošnje na
glavni urad, v resnici podpore
potrebni, o tem nimam nikake-
ga dvoma, nastane pa tukaj
vprašanje, če je jednota obvezna
na vsem takim prošnjam vstreže.
Po mojem mnenju smo LE-
GALNO obvezni ugoditi pro-
šnjam, ki prihajojo od strani
članov, kateri so stari nad 65
let in pod pogojem, da so v res-
nici podpore potrebni, povsem
drugače pa je s prošnjami, ki
prihajojo od članov, ki še niso
dosegli navedene starosti.

Onemoglih sklad se uporablja
predvsem za člane, ki spadajo pod
točko 1., člena XXXIX; za temi
pridejo v poštov člani, ki spadajo
pod točko 4 omenjenega člena
in šele za njimi pridejo v poštov
slučaji, ki jih omenja točka 3
istega člena.

Točka 3, člena XXXIX pred-
pisuje, da se sklad onemoglih
LAHKO uporablja v slučaju iz-
rednih prošenj, a le kot pomoč v
izredno velikih potrebah. V se-
dajnih razmerah in pod sedaj-
nimi okoliščinami te prošnje ni-
več izredne, ampak redne, in
slučaji niso več izjemni, mar-
več čisto navadni in vsakdanji,
ker jih je preveč in ker se po ob-
liki prav nič ne razlikuje eden
od drugega. Povsod je glavni
vzrok brezdelje.

Vprašanje je obenem, kaj je
XIII. konvencija mislila, ko je
osvojila omenjeno točko 3. Ali
je konvencija imela namen po-
kriti z njo vse take slučajev, ki
jih je povzročila sedanja depresija,
ali je bil njen namen pre-
skrbeli sredstva samo za take
slučaje, kot so se od časa do ča-
sa pojavljali pred konvencijo?
Tudi če bi bil namen konvencije
pokriti z omenjeno točko vse na-
vedene slučaje, vendar ne verja-
mem, da bi bila delegacija tedaj
računala na obseg sedajne kri-
ze. Ako bi bil na konvenciji
kdo predvidel sedajno katastro-
fo, bi bil člen XXXIX povsem
drugače urejen in tudi prispev-
ki v sklad onemoglih bi bili zna-
no višji. Iz tega sklepam, da
konvencija ni imela namena raz-
širiti točko 3 na vse sedaj ob-
stojče slučaje, kajti če bi bila
stvar tako, potem bi bila ta toč-
ka bolj specifična in tudi ases-
ment, kot že rečeno, mnogo

Naj nikdo ne misli, da pred-
lagam razputst atletičnega od-
delka; kar priporočam je su-
spendacijo financiranja sportnih
klubov. Sodim namreč, da je
bolj pametno biti brez zabave in
imet protekcijo za slučaj bolezni
ali smrti, kot pa imeti zabavo
in biti z družino vred brez vsake
protekcije. Vsi nismo sportni-
ki pri jednoti, tudi ne spadamo
vsi k sportnim klubom, dejstvo
pa je, da vsak izmed nas plača
po dva centa mesečno v ta sklad.
Dokler nas ni zadeba ta silna de-
presija, je vsak izmed nas prav
rad podpiral sportne aktivnosti,
sedaj je pa situacija taka, da se
potrebuje iste prekavcije, kot
je zahtevala zadnja svetovna
vojna. Takrat nam je bil mar-
siklukus odvzet ali pa pre-
povedan, dasiravno se princip
vojske ne more primerjati s ple-
menitim principom bratstva.

Resnica je, da bi bili s su-
spendacijo financiranja sportnih
klubov naši mladi člani sil-
no razočarani, če pa naša mladi-
na stvar temeljito premislí, in
za premisliti je stara dovolj, bo
prišla do zaključka, da je ideja
vredna vpoštovanja in da bi sto-
rila plemenit čin, ako bi se za
nedolochen čas sama odpovedala

Na razpolago imamo dvoje
sredstev, prvič, izčrpati naš
sklad onemoglih ter za tem raz-
pisati izredno naklado, drugič,
suspenderati za nedolochen čas
financiranje sportnih aktivnosti.

Ako se hočemo oprijeti prve-
ga sredstva, potem je izredna
naklada neizogibna. Izredna na-

klada pa ne bo trajala samo en
mesec ampak več mesecev, ozi-
roma toliko časa, dokler se raz-
mere ne zboljšajo. Kedaj se bo
razmere zboljšale, tega nam
pa nihče ne more povedati. Ker
je možno, da bo glavni urad pri-
siljen v bližnji bodočnosti raz-
pisati posebno naklado tudi v
en-dolarskem bolniškem razre-
du, bi bilo naravnost katastro-
falno razpisati še izredne nakla-
de v skladu onemoglih. Član-
stvo je že sedaj preveč obreme-
njeno, kaj še, ko bo čulo o iz-
rednih nakladoh. Bolj umestno
in priporočljivo bi bilo torej su-
spendirati financiranje sportnih
klubov. Jaz sodim namreč, da
je bolj umestno in bolj potrebno
podpirati enega brata, ki se
nahaja v bedi in pomankanju,
kot oskrbovati drugega z zabavo
in veseljem.

Nijeden izmed delegatov XIII.
konvencije ne bo zanikal, da je
pisec teh vrstic botroval usta-
novitve atletičnega oddelka pri
JSKJ. Bil sem vedno mnenja,
da je treba naši tu rojeni mladi-
ni ponuditi še posebne ugodnosti,
ako jih hočemo obdržati v
naših vrstah, oziroma, ako hočemo
pridobiti na članstvu. Iz
tega vzroka sem priporočil kon-
venciji ustanovitev atletičnega
oddelka in upeljavo sportnega
sklada. V ta sklad prispeva
vsak član in vsaka članica od-
raslega oddelka po dva centa
mesečno. Da se je ideja dobro
obnesla, priča število angleško-
poslujočih društev, ki jih je
jednota dobila v zadnjih dveh
letih. Prispevki v sportni sklad
znašajo približno 260 dolarjev
mesečno in v blagajni tega skla-
da se menda nahaja kakih pet
tisoč. Z 260 dolarji bi se lahko
plačalo asesment za kakih 125
članov vsaki mesec, koliko pod-
pore bi se dalo nakazati iz pre-
bitka, ki se točasno nahaja v
omenjenem skladu, pa lahko
vsak sam sodi.

Moje priporočilo bo brez-
dvomno naletelo na hud odpor in
nekateri člani me bodo silno kri-
tizirali, jaz sem pa prepričan, da
boljšega izhoda za enkrat ni.
Naši mladi sportniki morajo pri-
znati, da so imeli v meni kot
bijšemu predsedniku JSKJ naj-
večjega pristaša in zagovornika,
toda sedaj je prišel čas, ko je
treba posvetiti našo pozornost
tudi tistim, ki trpijo v bedi in
pomanjanju in katerih edina
želja je, da ostanejo polnomočni
člani jednotne in s tem zavarova-
ni za slučaj bolezni ali smrti.

Zahvaljujem vsem na
vseh delih, ki so vse od časa do ča-
sa pojavljali pred konvencijo.
Tudi če bi bil namen konvencije
pokriti z omenjeno točko vse na-
vedene slučaje, vendar ne verja-
mem, da bi bila delegacija tedaj
računala na obseg sedajne kri-
ze. Ako bi bil na konvenciji
kdo predvidel sedajno katastro-
fo, bi bil člen XXXIX povsem
drugače urejen in tudi prispev-
ki v sklad onemoglih bi bili zna-
no višji. Iz tega sklepam, da
konvencija ni imela namena raz-
širiti točko 3 na vse sedaj ob-
stojče slučaje, kajti če bi bila
stvar tako, potem bi bila ta toč-
ka bolj specifična in tudi ases-
ment, kot že rečeno, mnogo

Naj nikdo ne misli, da pred-
lagam razputst atletičnega od-
delka; kar priporočam je su-
spendacijo financiranja sportnih
klubov. Sodim namreč, da je
bolj pametno biti brez zabave in
imet protekcijo za slučaj bolezni
ali smrti, kot pa imeti zabavo
in biti z družino vred brez vsake
protekcije. Vsi nismo sportni-
ki pri jednoti, tudi ne spadamo
vsi k sportnim klubom, dejstvo
pa je, da vsak izmed nas plača
po dva centa mesečno v ta sklad.
Dokler nas ni zadeba ta silna de-
presija, je vsak izmed nas prav
rad podpiral sportne aktivnosti,
sedaj je pa situacija taka, da se
potrebuje iste prekavcije, kot
je zahtevala zadnja svetovna
vojna. Takrat nam je bil mar-
siklukus odvzet ali pa pre-
povedan, dasiravno se princip
vojske ne more primerjati s ple-
menitim principom bratstva.

Resnica je, da bi bili s su-
spendacijo financiranja sportnih
klubov naši mladi člani sil-
no razočarani, če pa naša mladi-
na stvar temeljito premislí, in
za premisliti je stara dovolj, bo
prišla do zaključka, da je ideja
vredna vpoštovanja in da bi sto-
rila plemenit čin, ako bi se za
nedolochen čas sama odpovedala

Na razpolago imamo dvoje

nemu odboru zdi umestno in ko-
ristolno uveljaviti moje priporo-
čilo, ne bo s tem kršil jednotnih
pravil. Sportni klub pa tudi ne
bi smeli preveč protestirati pro-
ti temu koraku, kajti starejši
člani naše jednote so jih z ves-
ljem podpirali v njih aktivnosti,
sedaj je pa prišel čas, da tudi
naši mladi sportniki nekaj žrt-
vujejo na korist svojim starej-
šim bratom in sestram.

To sem napisal iz dobrega na-
mena in naj mi nihče ne očita,
da skušam podpirati to, kar sem
preje pomagal graditi.

Z bratskim pozdravom,
Anton Zbašnik,
bivši glavni predsednik JSKJ.

Detroit, Mich.

V tem času marsikdo premiš-
ljuje, kam bi šel, da bi malo po-
zabil brezposelnost, slabe čase
in vse pritikline istih. Razvedri-
la smo v teh časih vsi potrebeni
bolj kot kdaj prej. Zato vabim
člane in članice društva Triglav,
št. 144 JSKJ, da pridejo v ne-
deljo 21. junija na piknik, ki ga
društvo priredi na Travnikarje-
vi farmi, to je na Dequindre in
11-Mile Road. Na tem pikniku
bo dovolj prilike, da bomo vsi
vsaj začasno pozabili naše
zadnje sklepe v domačo orga-
nizacijo, katere člani so tudi
bolniški nakaznici ne bomo
odobrili. — Pozdrav!

Joe Kramer,
predsednik dr. št. 174 JSKJ.

Cleveland, O.

Člane društva sv. Jožefa, št.
89 JSKJ, opozarjam na dru-
štveni sklep, ki določa društveno
naklado v juniju in decembru
21. junija ob dveh popol-
dnevinah.

Prosim, da v bodoči bolniški
obiskovalci pridejo na sejo in
poročajo v kakem stanju so na-
šli bolniške, sicer jih lahko za-
dena kazen kot jo določajo prav-
ili.

Z bratskim pozdravom,
John Klobuchar,
preds. dr. Triglav, št. 144 JSKJ.

Gowanda, N. Y.

Člane društva sv. Jožefa, št.
108 JSKJ, naznam, da je
bilo na zadnji mesečni seji skle-
peno premeniti čas društvenih
sej. Namesto popoldne ob dveh
slednjih dneh je bilo naši
člani ponuditi še posebne ugodnosti,
ako jih hočemo obdržati v
naših vrstah, oziroma, ako hočemo
pridobiti na članstvu.

Tem potom opozarjam tiste
člane, ki dolgujejo asesment že
več mesecev, da poravnajo naj-
kasneje do 25. junija. Po sklepu
seje meseča decembra se bo
pobiral zdaj tudi asesment za
društveno blagajno.

Sorodnikom pokojne soestre
Jennie Gornik pa naj bo tem po-
tom od strani društva izrečeno
iskreno sožalje.

S sestrskim pozdravom,
Anna Walter,
tajnica dr. št. 103 JSKJ.

Denver, Colo.

Člane društva sv. Jožefa, št.
21 JSKJ, naznam, da je
bilo na zadnji mesečni seji skle-
peno premeniti čas društvenih
sej. Namesto popoldne ob dveh
slednjih dneh je bilo naši
člani ponuditi še posebne ugodnosti,
ako jih hočemo obdržati v
naših vrstah, oziroma, ako hočemo
pridobiti na članstvu.

Tem potom opozarjam tiste
člane, ki dolgujejo asesment že
več mesecev, da poravnajo naj-
kasneje do 25. junija. Po sklepu
seje meseča decembra se bo
pobiral zdaj tudi asesment za
društveno blagajno.

Končno se opozarjam vse tiste
člane in članice, ki se pred
sejo javijo zdravim, da se mora-
jo prihodnje seje udeležiti. Na
svidenje 21. junija!

J. Mervar, tajnik.

Cleveland, O.

Kakov je razvidno iz dnevnih
vseh sklepov v sklep vseh
članov in članic, da je preteklo in seda-
nje leto kot nalašč za vsakovrst-
ne prireditve, kajti ljudje imajo
časa več kot preveč za ves ta
sunder.

Pozimi je bilo zabavnih več-
rov, koncertov, igrokazov, ban-
ketov in čajank kot gob po dež-
ju, sedaj pa piknikov na vsakem
križpotu in še ymes po par.
Kdo naj ve za vse, če nima pri-
merne "mape?" Vse te farme
so skrite v temnih gozdih, saj
tako oglašajo odbori društva, a
v resnicu, če hoče biti v senci,
mora imeti "marelo" s seboj.

Pa nič zato, piknik se vedno
vršijo v "prosti naravi," kjer se
človek naužije svežega zraka in
da vsi člani vanjo enako prispevajo.

Tam na Goriških farmah,
pravijo, da je res gozd, da člo-
vek posedi v senci pod drevesom,
mnogi drugi prostori za piknike
pa so podobni opuščenim vojnim
tabortiščem.

Dne 21. junija bo imelo dru-
štvo sv. Janeza Krstnika, št. 71
JSKJ piknik na prej omenjenih
prostorih. Izgovor, da kdo ni
imel časa, mislim, da ne bo dr-
žal, kajti zastran zaposenosti

ga lahko imamo katerikoli dan v
tednu. Pisvalih listkov se ne bo
ponujalo naprodaj, ker v seda-
njem času prosperite je to

"tuji" greh. Postreglo se bo z
njimi samo na zahtevo. Člani
se lahko udeležijo vsi, ker je
brez obveznosti in brez vsake
vstopnine, ker v gozdu—saj ve-
ste—da je vse prostoto.

Truck sobrata Anton Baraga
bo vozil izpred Slovenskega Do-
ma na Holmes Ave., ter od Slo-
venskega Delavskega Doma na

Waterloo Rd., na prostor brez-
plačno, tja in nazaj. Ravno ta-
ko se ga vsak lahko posluži tam,
kaj potrebe.

kjer Nottingham kara zaobrine.
Ob oni uri popoldne odpelje
prič, na to pa sledi ob dveh in
treh. Igrala bo izvrstna godba
"Ulle orkester," in drugače bo
prvovrstna postrežba. Torej:
na svidenje 21. junija!

Za odbor društva št. 71 JSKJ:
Ivan Kapelj, tajnik.

Cleveland, O.

Člane društva Marije Vne-
bovzete, št. 103 JSKJ pozivjam,
da se v obilem številu udelež-
prihodnje seje, ki se bo vršila v
nedeljo 21. junija ob dveh popol-
dnevinah. Kot je sošestru znano,
da je sošestru znano, da je sošestru
znamenit slovenec. Na-
čonci življenja je umrl. Zato so
mu hv

Rado Murnik:

JARI JUNAKI

APIS

Oče stotnije, hudogledi, naduti narednik Apis, je letal že tretji dan ves razburjen okoli; bližal se je nevarni pomladanski ogled.

Po vsej novi vojaščini v Metelkovičih ulicah so čedili, umivali, pometali, krpali in šivali ves božji dan na vse kriplje in pretege, zlasti pa pri Apisovi stotniji. Vse popoldne pred ogledom so se fantje brili, si strigli lase, letali od stotnije v skladišče in narobe iz skladišča k stotniji in si pomerjali paradno obleko. Računski podčastnik, izkrokane, mozoljasti Hudournik, je ni dajal nič kaj rad iz rok; saj nova uniforma ni, da bi jo nosili vojaki, ampak da leži lepo zganjena in spravljena v podstresnem skladišču.

Apisu je bilo ime Kreulitsch, pravzaprav Kraljič. Nekoč je neokusno popačeni gospod Kreulitsch razlagal moštvo glorio svojega nedosežnega dostenjanstva in hotel fantom povedati, da je on, gospod narednik, višje bitje. Pa se mu je grdo zatele: bleknil je, da je višja živina. Poredni enoletni prostovoljec-medicin Ravan ga je obto skrivač v brez odredbine imenoval Apisa po svetem biku, ki so ga primoženi Egipeci častili po božje. Velemoder pregorov pravi, da ne izgubiš nič tako težko kakor dober priimek; narednika se je držal kakor siten klop.

Apis je bil navdušen nemškutar. Strašno je sovražil materin jezik in ga nalašč lomil prav barbarsko. Pri vojakih vobče niso nič kaj priliznjeni, toda Apis se je odlikoval s posebno zarobljenostjo. Nad vse je ljubil primere in podobe iz vseh delov živalstva; človek bi bil včasih utegnil misli, da ta modrijan v prostih urah nalašč preučuje zanimivosti raznotrov zverinjadi. Malone vsako svojih znamenitih izjav je znal zabeliti z vojaško kosmatimi očviri.

Po njegovem vojaki niso imeli las, ampak ščetine; niso imeli nosov, ampak rilce; niso imeli rok, ampak kremlje; niso imeli nog, ampak parklje; podobni so bili še najbolj opicani, nekoliko pa tudi hudiči: narednik Kreulitsch je našel dolgo pogrešano vez med človekom in živaljo.

Napočil je dan, ki se ga boji malone ves polk. Nekateri vojaki so vstali že ob treh in ob mednih petrolejkah snažili orožje in monturo in jo krtačili in jo zopet ščetali in snažili, da se vse kadilo.

Ko je zatobil trobar budnico in molitev, je bila Apisova stotnija že vsa pokonci.

V zadnjem kotu prvega voda je na postelji sedel enoletni prostovoljec-medicin Milutin Ravan, ki je užival med tovarši precej ugleda, odkar je bil sprožil krilate besede: Enoletni prostovoljec je mlađenič, ki eno leto nima proste volje. Brez skrbno, židane volje je mahal z rokama in kričal:

"To ti je zabava! Živio! To ti je gaudium! Juhu!"

Tačas je priopotal narednik Apis, odprl velikanska usta na stičaj in zavilj: "Enoletnik! Nikar se ne veselite tako razuzdanom! Pri vojakih se sploh ne sme veseliti nične! In kaj vidim? Še zdaj nimate prostovoljskih trakov na rokavih komisne paradne sukne. Glejte, da jih dobite takoj! — Tih! Vi ste najprednješi prostovoljec vsega sedemnajstega! Prostovoljci so na svetu vobče samo nam v ježu in pokoro. Prav nič vojaškega duha nimate v sebi in ga ne boste nikoli imeli. Ne delajte mi tako duhovitega obrazu, kakor bi bili pravkar spisali veseloigro za gledališče dresiranih bolha!"

Ravan je bil skočil takoj pokonci in se hotel opravičevati, toda Apis je godrnhaj odhitel v pisarnico. Okarani prostovoljec se je nasmehnil in molče oddal suknjo in dolg črno-žolt trak bledoličnemu krojaču čiču, ki je reva že komaj migal vsled včerajšnjega napora.

V sobi je bilo še vse narobe. Vsak čas je zadonelo skozi živahnri vrišči in sunder zdaj jezno, zdaj obupno: "Inšpekcija! Dnevni šarž!" Častilakomni razvodnik Okoren, danes prva hišna pri kompaniji, je opravljal svojo nadzorstveno službo strašno natanko in strmeljivo, da bi kaj prej dosegel kapralsko čast in da ne bi ostal večen frajtar, ki mu nič ne mara salutirati. Letal je iz sobe v sobo in kričal in se krvavo in nekravovo pridružil na vso sapo. V polumraku in nenavadnem dirindaju, toda Apis je godrnhaj odhitel v pisarnico. Okarani prostovoljec se je nasmehnil in molče oddal suknjo in dolg črno-žolt trak bledoličnemu krojaču čiču, ki je reva že komaj migal vsled včerajšnjega napora.

V sobi je bilo še vse narobe. Vsak čas je zadonelo skozi živahnri vrišči in sunder zdaj jezno, zdaj obupno: "Inšpekcija!

Dnevni šarž!" Častilakomni razvodnik Okoren, danes prva hišna pri kompaniji, je opravljal svojo nadzorstveno službo strašno natanko in strmeljivo, da bi kaj prej dosegel kapralsko čast in da ne bi ostal večen frajtar, ki mu nič ne mara salutirati. Letal je iz sobe v sobo in kričal in se krvavo in nekravovo pridružil na vso sapo. V polumraku in nenavadnem dirindaju, toda Apis je godrnhaj odhitel v pisarnico. Okarani prostovoljec se je nasmehnil in molče oddal suknjo in dolg črno-žolt trak bledoličnemu krojaču čiču, ki je reva že komaj migal vsled včerajšnjega napora.

Komaj je izginil, že so jeli tudi najpočasnejši oblačiti paradno obleko. Ko se je vrnil, se je v prvem vodu vse smejalo neokretnemu Hrustu. Dobrodušni velikan je na svojih širokih, smetišnicu podobnih nogah nerodno stal pred razjarjenim polubogom Apisom. Oblečene, napete petelinčeve hlače so mu se gale komaj dopod kolen. Apis je kihal od jeze.

"Ali sem vam dal te hlače, kaj? Tepec, butec, govedina!" je tulil nad Hrustom in se trkal po nizkem čelu.

Prostak je odprl usta in jih naglo zopet zaprl. Na prijaznem, širokem obrazu se je pokazala smešna zadrega.

"Ali vam ni bilo včeraj vse prav? Kje imate svoje hlače? Bič! Osel! Mulec!"

Tedaj je prignal častihlepni razvodnik Okoren majhnega vojaka, ki so mu hlače silile zgoraj pod pazduhu, spodaj pa jim ni bilo videti ne konca ne kraja. Moštvo se je grohotalo na glas; najveselješi med vsemi pa je bil enoletnik-medicin Ravan.

"Tih!" je zagrmel Apis. "Jaz vam že pokažem, le sмеjajte se, le!"

Mahoma je ponehal glasni smeh, le tuintam so se skrivaj namuzaval vojaki.

"Hrust!" je zarjul Apis, da je orjak skoraj omahnil pred njim. "Če bi bil tako dolg, kakor si neumen, gorila, bi si lahko sede prizigal viržinko na solnec! In ti tam zadaj, pritlikavec, ti si šimpanz! Ali veš, kakšen je šimpanz? Če tega ne veš, pa oglej sam sebe v ogledalu! — Kaj se režiš, Hrust! Ne veš, kdo sem jaz?"

Ozmerjana vojaka sta se molče preoblekle.

"Zakaj pa niste odgovorili gospodu feldveblju, ko vas je vprašal, kdo je?" je dejal Ravan Hrustu na tihem, ko je odšel

Apis. "Naš gospod feldvebelj je višja živina. Saj veste, da se je imenoval sam sebe tako."

"Vem, vem," je kimal Hrust. "Gospod narednik vas fante imenuje zmeraj osle, bike in tako dalje," mu je šepetal Ravan. "To je sama živina. On je pa vaš zapovednik. Potemtakem je res višja živina, ne? To ga pihne! Zapomnite si: višja živina je!"

Dva prostaka, ki uživata dvomljivo dostenjanstvo sobnih ordonanc, sta na lesenem koritu prinesla kadečo se črno kavo v kovinastih množavnih skodelah. Vojaki so naglo odzajtrkovali, tisto, kakor o pretečem viharju.

"Oh, to je nekaj strašnega!" je vzdihnil Hrust sam zase in žvečil kos trdega suhorja. "Preden zapoje kantinerjev petelin dvakrat, smo vsi ozmerjani že trikrat! O srečni ljudje, ki imajo plosčate podplate ali zabrekle žile ali pa krof! Koliko mora človek trpeti za vsakdanji komis!"

Po sobi je bilo še vse razvylečeno in razmetano kakor pri starinarju. Tuintam je mož šival kos platna na hlačno podlako ali lepil papirnat listek na notranji del čakinega pokrova; na vsakem takem kosu je moral biti zapisano vojakovo ime in število stotnije pa polka. Podčastniki so dobili novih portejev in belih rokavov. Vojaki so po dva v dva zvijali plašče.

(Dalje prihodnjič)

(Povest "APIS" je ponatisnjena iz knjige "JARI JUNAKI," katero je pisal slovenski pisatelj-humorist Rado Murnik, ki se zdaj boleži v postaran nahaja v hramici v Ljubljani. Slovenska Narodna Cípalnica v Clevelandu zbirja ranjajoči pomožni fond. Tozadne prispevke sprejemata tudi upravljeni Novi Dobi.)

H. C. Andersen:

METULJ

Metulj je sklenil, da se zaroči. Seveda si je hotel izbrati malo, ljubko rožico. Šel je na ogled, vse so sedeče tako tisto in resno na svojih stebrib, kakor se pač spodobi za dekle, ki še ni zaročeno; a bilo jih je mnogo, izbrala bogata, odločitev težavna. Bil je v zadregi; zato je zletel h marjetici. Ljudje pravijo, da zna prerokati, in to res stori, kadar ji zaljubljenci trgojati listek za listkom in pri tem vprašujejo: "Ali me ljubi? Ne ljubi? Ljubi? Ne ljubi?" ali tako nekako. Vsakdo vprašuje v svojem jeziku. Tudi metulj je prišel povprašati: ni ji trgal listkov, ne, na vsakega posameznega jo je poljubil, ker je menil, da se z dobrato največ došeže.

"Draga Marjetica!" je dejal. "Najpametnejša gospa ste med vsemi rožami! Prerokovati znate! Povejte mi, katero dobri! Ko bi to vedel, bi takoj poletel k njej in bi jo poprosil za roko!"

A Marjetica ni odgovorila; je-

zilo jo je, da ji je bil rekel "go-

spa," kajti bila je še gospodična

v gospodični ničem!

"Samo da še preveč otročje!"

On je, kakor vse fantje,

raje gledal za zrelejšimi dekleti.

Nato je odletel k anemonam, po-

so mu bile preveč trpké; vijolice

so mu bile preveč sanjave, tulipe

prerazkošne; žarcise preveč ma-

lomeščanske; cvetke lipe so mu

bile predrobne in so imeli pre-

veliko sorodstvo; jabolčne cvet-

ke so bile res podobne vrtnicam,

a danes se odpro, jutri že odce-

to, kakor hitro zaveje lahna sa-

pa—to bi bil preveč kratkotra-

jen zakon. Grahova cvetka mu

je bila še najbolj po godu, bila

je rdeča in bela in nežna. Spada-

la je h onim dekletom, ki so le-

pe in znajo tudi kuhati; že jo

je hotel zasnubiti, a tedaj je za-

gledal tik zraven nje strok, ka-

terega se je držal ob koncu še

vel, zgrbilen cvet.

"Kdo pa je to?" je vprašal. — "To je moja

starejša sestra," je odgovorila

grahova cvetka.

Bila je zgodnja pomlad; evel-

telje je mnoho zvončkov in žefra-

na. "Zelo srčkane so," je dejal

metulj, "ljubezni male gospo-

dine! Samo da še preveč otročje!"

On je, kakor vse fantje,

raje gledal za zrelejšimi dekleti.

Cez plot so se vzpenjali kozji

parkeljci. Mnogo je bilo teh go-

spodičen, z dolgimi obrazi in ru-

meni poltoj; ta sorta mu ni bila

všeč—katera mu je bila vobče

všeč?

Minula je pomlad, minulo je

poletje, bila je jesen. Z metul-

jem je bilo vse po starem. In

vzvetele so rože v najlepših ob-

lekah, a to mu ni nič pomagalo,

manjkalo je svežega, dehtecega,

mladostnega duha. Prav tega

si želi srce v starosti, pri georgi-

nah in cinijah pa tega manjka.

Zaradi tega se je metulj ponižal

do mete.

Minula je pomlad, minulo je

poletje, bila je jesen. Z metul-

jem je bilo vse po starem. In

vzvetele so rože v najlepših ob-

lekah, a to mu ni nič pomagalo,

manjkalo je svežega, dehtecega,

mladostnega duha. Prav tega

si želi srce v starosti, pri georgi-

nah in cinijah pa tega manjka.

Zaradi tega se je metulj ponižal

do mete.

"Sicer nima cvetja, a je vsa